

VII. ÉVF. 1906 10. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

DORMIAM ET REQUIESCAM

ET ABUNDANTIA PACIS.

ETTURTUR NOVUM ALTARIA.

IT DEUM ADORAVIT.

SPIRITUS CONTRIBULATUS

PARCE POPULO TUO.

ELECTORUM CONSERVASTI CUJUS NON SUM DIGNUS...

ÖRÖKIOMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom. Az eucharisztikus kongresszus. — Gondolatok. — Fekete Gyula: Nagyasszonyunk. — Porubszky József: Az Oltáriszentség és a Szent-Alajos-Társulat. — Innen-onnan. — Oltáregyesületi ügyek. — Halottaink. — Hirdetések.

Az eucharisztikus kongresszus.

A VI. KATHOLIKUS nagygyűlés megnyitó ülése (szeptember 24.) után délelőtt tizenegy órakor, a Vigadó disztermében kezdetét vette az eucharisztikus diszülés. Egyházfőink, főuraink s közéletünk számos kitünőségének jelenlétében az együttmaradt óriási számú közönség előtt az ülést dr. Városey Gyula érsek, az eucharisztikus kongresszus elnöke a következő gyönyörű beszéddel nyitotta meg:

Mélyen tisztelt kongresszus! Láttátok őt Magyarország fővárosának utczáin nagy fényvel és pompával végigvonulni? Láttátok a papság és hivek ezernyi tömegét nyomában haladni és előtte térdre borulni? Halottátok-e a megszámlálhatatlan népsokaságot neki dicsőítő énekeket zengedezni? Mondjátok meg, mélyen tisztelt hallgatóim, temetés volt-e, a mit tegnap láttunk, vagy ünnepi felvonulás? — Vajjon egy legyőzött, reményvesztett vezérnek futása volt-e az, vagy egy győzelmes királynak diadalmenete? Mit felel e kérdésre az elfogulatlan ész szava? És kérdezzük meg szivünket, vajjon mi, kik e nagyterem minden zugát betöltjük, gyászszerartásra gyülekeztünk-e ide, vagy örömmünnepre? És miért választottuk e célra épen a Vigadó termét, hol máskor vig zeneszó mellett tánczó párok keringenek? És miért nem inkább a szent István-bazilika főséges csarnokait?

Mindemę kérdésekre azt felelem, hogy tegnap azért hordoztuk körül az Ur szent testét Budapestnek nem épen áhitatra gerjesztő utczáin és ma azért gyülekeztünk az ő tiszteletére ide a Vigadó termébe, hogy Krisztus az egész mindenségnek és földnek korlátlan ura és királya, a ki előtt minden térdnek akarva, nem akarva meg kell hajolnia az égben, a földön és alvilágban; és azért tettük mindezt, hogy szabad folyást engedjünk szivünk iránta lángoló szeretetének és arra másokat is felgyulaszszunk.

És épen ebben látom én, mélyen tisztelt kongresszus, az eucharisztikus művek *aktuális jelentőségét, tulajdonképeni feladatát*, melyet egy szellemes francia főpap az 1893. évi jeruzsálemi nemzetközi eucharisztikus kongresszuson magának az isteni Üdvözítőnek bold. Alacoque Margithoz intézett eme szavaiból vont le: «Ime az a Szív, mely annyira szerette az embereket és a mely az ő részükről oly kevés viszontszeretetre talál».*

És valóban, mai ünnepélyes összejövetelünknek sem tudok magasabb, fontosabb célzt megjelölni, mint azt, hogy egymást és közvetve összes katolikus honfitársainkat az Oltáriszentségben jelenlevő és éretünk határtalan szeretettel lángoló isteni Szív iránti *viszontszeretetre buzdítsuk*. Hogy ezen magasztos célra való fokozottabb törekvés épen napjainkban kiváló fontossággal bír, az kétséget nem szenved.

Mert ki merné tagadni, hogy az Ur Jézusnak ugyancsak bold. Margit előtt tett eme jóslatszerű szavai: «Eljő az idő, midőn a hit meggyöngül, a szeretet meghidegszik és a midőn ezen hit megerősítésre és fölelevenítésre, a szeretet újból való felgyulladásra fog szorulni» — nagy mértékben ráillenek napjainkra, melyekben sajnosan tapasztaljuk, hogy a közszellem nemcsak a nemzetek politikai életében, hanem a társadalmi életnek csaknem minden ágában nem többé a hitből meríti gondolatait, nem abból táplálja érzelmeit, különösen pedig, hogy a szeretet, ugy az Isten, mint a felebarát iránt való szeretet nagyon meghidegült; és hogy az emberek nem tekintik többé egymást testvéreknek, egy közös atya gyermekeinek.

Nagyon is időszerű tehát a mai viszonyok között, hogy a pápság és buzgó hívek készséggel ragadják meg az alkalmat, hogy a népek figyelmét ráirányítsák hitünk legfőbb titkára, mely a többi hitigazságoknak mintegy összefoglalója és a mely egyszersmind a legkézzelfoghatóbban bizonyítja, *mennyire ment Isten irántunk való szeretetében*, midőn isteni Fiát éretünk odaadta nemcsak egyszer a kálvárián, hanem naponkint annyi helyen, ahány katolikus oltár van a föld kerekiségén és annyiszor, a hány szentmiseáldozat mutattatik be azokon.

De nem csupán a hit és a szeretet erényeinek fölelevenítésére, hanem az egész *katholikus hit- és egyházi élet fentartására és fejlesztésére szolgál a legméltóságosabb Oltáriszentség* intenzív tisztelete és ezen tiszteletnek minél szélesebb körben való terjesztése. Igen helyesen mondja egy kiváló eucharisztikus író (Bougardt: Die Eucharistie. 69 s köv. 1.), hogy az Eucharistia mintegy az *Egyháznak szíve*, melyből szüntelenül új és kiapadhatatlan életnedv ömlik Krisztus ezen titokzatos testének minden részébe, mely annak tagjait friss erőben tartja, őket Isten országáért való

* Congres des Oeuvres Eucharistiques, tenu a Jerusalem 1893. pag. 15.

fáradhatatlan munkálkodásra ösztönzi és erősíti és a keresztény életszent-ségben való örvendetes növekvésre és gyarapodásra segíti.

A legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő Isten *a hívő léleknek legfőbb és legszeretetre méltóbb java, legdrágább kincse, legédesebb vi-*

gasztalása, legtisztább öröme, hitének, reményének, szeretetének középpontja, bátorságának, buzgalmának és lelkesedésének forrása, mintegy azon tűzhely, a honnan a természetes és kihülésre hajló emberi szívbe folyton új, természetfölötti, éltető és tevékeny melegség árad. Az oltáriszentségben jelenlevő Isten az, ki a keresztény hívőket naponkint csapatostul *vonja a templomokba* és a ki éjjel és nappal a tabernakulumhoz lebilincseli őket; a ki a *zárdákat benépesíti* és az irgalmas apáczákat a kórházak és csataterék hősnőivé avatja, ki a *papságnak* szent hivatása veszélyeit és fáradalmait megédesíti. Ő az, kinek a *művészet leg-*

Városovics Gyula dr. kalocsai érsek.

remekebb alkotásait, a zene legmagasztosabb dalait, a költészet legkedvesebb énekeit köszönni, kinek tiszteletére a festő ecsete, a szobrász vésője, az építész vonalzója egymással vetekednek, hogy szentképeket, oltárokat és dómokat alkossanak. *Maga a nagy természet* legszebb tavaszi virágait teszi Urnapján az eucharisztikus Isten lábaihoz, midőn a városok és falvak utczáin tartott diadalmenetnél a diadalkapuk, virágkoszorúk és tarka lobogók neki Hozsannát kiáltanak, az emberekhez pedig mintegy így

szólnak: «Ime a ti Istenetek: imádjátok, magasztaljátok őt, zengjetez neki liáladalt és könyörögjetez hozzá!»

Az Eucharistia valóban nemcsak *legnagyobb csodája* az isteni szeretetnek és a legvégső határ, a meddig a szeretet az ő mindenhatóságában elmehetett, hanem egyszersmind *koronája és virága a megváltás művének, élő középpontja az istenitiszteleztek itt e földön és azért mindennel, a mi a hit tartalmához tartozik, távolabbi vagy közelebbi összefüggésben áll.* Valamint az egész theologia alapjában nem más, mint Jézus Krisztusnak, az alfának és omegának, a kezdetnek és végnek megismerése, a *kitől minden kiindul* és a kire minden vonatkozik; ép ugy függ az ő szeretetének titka, az Eucharistia, mindazzal össze, a mi Jézus Krisztussal bármilyen vonatkozásban áll. Jól mondja azért az imént idézett író, (i. m. 366. és következő l.) hogy az egész világ a legkisebb harmatcsepptől a legtávolabbi naprendszeréig, az alvilág sötétségétől fel az angyalok fényes karáig egy óriási szentségtartó, melyet Isten művészkeze az Oltáriszentség dicsőítésére készített, egy élő monstrancia, melyben minden gyémánt egy-egy dicséretet zengedez, minden gyöngyszem imádó hódolatot lehel; mert hisz Krisztus ép ugy királya a természet országának, mint a kegyelem és dicsőség birodalmának.

Nekem ugy tetszik, mélyen tisztelt kongresszus, hogy ezen diszes gyülekezet is egy nagy monstranciahoz hasonlítható. Hisz mindannyian azért sereglettünk ide, hogy az Eucharisztia Istene körül csoportosulva, neki hódolatunkat bemutassuk, őt hitünk aranysugaraival, szeretetünk drágaköveivel, imádásunk virágaival körülvegyük és a világ figyelmét feléje fordítsuk, iránta való szeretetét felgyulasszuk.

Hogy ez minél nagyobb mértékben sikerüljön, esdő szívvel kérem az Ur Jézust: *Adveniat regnum tuum eucharisticum!* Jöjjön el a Te isteni Szived végtelen szeretetének korlátlan uralma! És ezen buzgó fohászsal az eucharisztikus díszgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

A lelkes tapssal fogadott beszéd után Tomcsányi Lajos, Jézus-társasági atya következett szólásra. Mély gondolatokban gazdag beszéde a következőkép hangzott:

Az emberi élet, bármely irányban induljon folyása, békét, engesztelést, boldogságot keresve — oltárhoz ér, mely áldozatra hívja. Nagyhatásu képben tárja elénk ezt az igazságot, mélyen tisztelt kongresszus, nemünk bukással kezdődő története, melynek legelső szála Kain és Ábel oltárainak kövéhez fűződtek; égő áldozatokat szemlélünk folyton azután is, melyek körül évtizedeken át látjuk fázva virrasztani az eget kereső lelkek reménytelen vágyait s hol Isten természetfölötti fényvel világított a ködös légkörbe, még ott is csak a jövőnek előlegezett dolgain élődött a jelen.

Most már más a mi helyzetünk, más a mi sorsunk; mert mint más

alkalommal a mélyen tisztelt kongresszus előtt bebizonyítottuk, jelen van közöttünk igazán, valóban s állagilag az ujszövetség nagy áldozata, jelen van közöttünk az Istenember az Oltáriszentségben. A kenyér színe alatt, a kenyér tárgyilagossal bíró járuléka alatt nem a kenyér állaga lappang; de jelen van ott Krisztus eleven testének állaga.

A katolikus vallásnak mély, kiaknázzhatatlan hittitka az átállagulásnak ez a tana. Azon hittitok ez, mely forrását és kútfőjét képezi annak a szellemi életnek, melyet a vallás hivatva van a hívők lelkében felköltetni és fejleszteni; azon hittitok ez, mely előtt megdőbbenve áll a fontoló ész s csak az érző kebel mer szent áhitattal közeledni a mélység felé, mely azt rejti; azon hittitok ez, mely érzékeink tanuságát nem fogadja el, sőt azzal a látszat szerint homlokegyenest ellenkezik, a nélkül mégis, hogy elleneseink szeretetlen megszólását, rosszakaraton alapuló ezerféle kifakadásait igazolná.

A mélyen tisztelt kongresszus előtt ismertesebbek azok az elkeseredett harczok, melyeket az olajfák hegyének tövében elköltött «utolsó vacsora» óta e téren az érzéki észrevevés hitünknek ezen tana ellen vívott. E harczok nem voltak egyebek, mint idegenkedései a nagy betegnek a gyógyszerőtől, melyet neki az isteni kéz nyújtott. S az idegenkedés még folyton növekszik, az érzéki felfogás hitünk tana ellen még folyton dulakodik s nem vagyunk-e ügyetlen eljárásunkkal akaratumk ellenére is tényezőök e kóros állapot ápolásában?

Vannak egyesek, kik akkor, midőn látják az emberi ész szédelgéseit a hit mélységének párkányzatán, nem tudnak egyébbel a hitében ingadozó embernek segítségére lenni, mint a pokollal való fenyegetéssel s csoda-e, ha a különben is gyöngye, beteg emberi elme ily ápolás mellett végképen elszédült és a hitelenség örvényébe temetkezett?

Vannak mások, kik megtagadják az észet, hogy megmentésük a hitet s mi lett eddig az eredménye ennek az eljárásnak? Az, hogy a lealacsonyított, jogaiból kivetkőztetett ész a hittel szemben daczból oly jogokat követelt, melyek őt meg nem illethették.

Azt mondják az emberi észnek, ne higyj érzékeidnek, mert ezek megcsalnak; majd ismét az érzékeknek kedveznek s azt mondják az érzékeknek, ne higyj az észnek, mert nem mond igazat; és nem veszik észre, hogy ingoványossá tette ez az eljárás alatiuk a talajt; nem veszik észre, hogy az ész és az érzékek között támasztott ezen bizalmatlanság az ész-és hitellenes kételkedés magvait rejti magában.

Jézus-társaság czimere.

De hát ha nem is sikerült a jószándéku törekvés, igazuk lehet-e ezen férfiaknak, midőn hitet akarván kelteni az átállagulás dogmája iránt, aláásták főleg az érzéki észrevezés hitelét, sőt annak romjain törekedtek templomot emelni az igaz Istennek, a ki alkotója az érzékeknek s mint olyan, végső oka minden érzéki észrevezés hitelességének?

Nem lehet igazuk, mélyen tisztelt kongresszus, mert Isten a hitet nem azért adta, hogy sötétséget terjesszen, hogy meghasonlást idézzon elő az ember tehetségeiben; hanem azért, hogy megvilágosítsa a világ sötét-ségét s az önmagában meghasonlott embert az Istenhez való egyesülés által az igazságra, melytől elszakadt, visszavezérelje. A hit nem oltja ki elménk világosságát, hanem növeli erejét; nem zárja el előttünk a tudományos kutatás mezejét, sőt tágasabb látóhatárt segít a gondolkodásnak s biztosságot kölcsönöz az ész lehozásainak.

Midőn akvinói szent Tamás Aristoteles bölcséleti rendszerébe a keresztény szellemet belelehelte s képesítette azt a dogmák nagy épületének hordozására, az ő általa irányított Aristotelesnek érvényrejuttatása által visszahelyezte trónjára az észet, megvédte az érzékek észrevezésének hitelességét a hitnek megcsorbitása nélkül. A templom és az iskola, a hit és a tudomány ezután frigyre lépve egymással, barátságosan működtek közre az emberi nem boldogítására s nem kelhetett fel senki a templom szentsége ellen, ki ellenkezésbe nem jött az iskolával.

S szent Tamás, a ki az észet s a hitet egymással így kiengesztelni tudta, hitt az átállagulásban s hite oly lelkes volt, hogy himnuszokat zengett és oly világos volt, hogy énekekben is kifejezhette a felfoghatatlan titokról szóló tanokat. Aristoteles nem hitt az átállagulás tanában, nem tudott róla semmit; de erősen védelmezte volna azt, miként mai napig is védik azt mindazok, kik az ő tanait átöröklötték és kifejtették — ha Jézus Krisztus volt volna az ő Istene s nem — Jupiter.

Aristoteles ugyanis a világot két részre osztotta: szerinte állag és járulék minden, a mi van.

S mi az állag?

Hogy e kérdésre a helyes választ megadja, körülnézett a görög bölcselő a természetben s látta, hogy minden működik, cselekszik s hogy minden sajátosságokkal, tulajdonságokkal van felruházva. A rózsaszine nem maga a rózsaszín s illatja sem az; midőn kisebb volt, rózsaszín volt a neve s midőn nagyobb lett, mindig csak rózsaszín maradt, a nagyság tehát ismét nem maga a rózsaszín, mindezek: az illat, a szín, a nagyság a rózsaszín sajátosságai s mi e külső kihatások és tulajdonságok belső, kívül nem mutatkozó hordozóját keressük. A mit kívül látunk s a mivel, mint működéssel találkozunk, az mind más valami, az alanya a jelzett sajátosságoknak, az a keresett állag.

Aristotelesnek ezen felelete tán furcsa dolognak látszik; de olyan az, hogy jobbat közel háromezred óta nem találtak, nem találhatnak soha.

Az állag ennél fogva az, a mi magában áll, a mi mindennek: alaknak, ellentállásnak, sulynak, színnek, hangnak, iznek, melegnek, — mindennek, a mit ismerünk és érzékelünk, láthatatlan, hallhatatlan, izlelhetetlen s más módon sem érzékelhető hordozója. A mint a testet tapogatjuk és az kezeinkre visszahat; a mint a leb rezgését a test előidézi és az szemünket éri s a mint izlelő idegeinket rezgésbe hozza: ismerjük azt s ítélünk róla s mondjuk, hogy puha, meleg, folyékony, szines, keserű, édes; de ezen ismereteinket a testek működéséből meritettük s a józan bölcsélet szerint minden hatás, minden működés csak külre való nyilvánulás és nem maga az állag s azért az érzék tanuságot nem tehet az állagról, hanem csak a tulajdonságokról, melyek alatt az állag rejtőzhetik.

Mélyen rejtőzik tehát az állag, tulajdonságok és erők veszik körül, maga soha elő nem lép s csak a jelezett tulajdonságok és erők által ismerteti meg magát. S ezen tulajdonságok, ezen sajátságok az állag meghatározására, működésére, disztítésére szolgálnak.

Ezen józan tanával, midőn válaszfalat vont az állag és a járulékok közé, meghatározta Aristoteles az állagnak állását s viszonyát az érzéki ismeretekhez; ezen tanával óvott bennünket a pogány bölcselő, hogy össze ne zavarjuk a tüneményeket az állaggal; óvott bennünket, hogy az érzékeknek ne tulajdonítsuk az állag felismerését: de nem tiltotta, sőt azt határozottan akarta, hogy a hatásokból azoknak belső, láthatatlan okára, az állagra következtessünk.

Ez a következtetés azonban már az ész működése, a mely ész nem ellenkezik az érzékekkel, ha egyes esetekben a felsőbb ismeret befolyása alatt így beszél: itt van a kenyér szine, alakja, sulya, ize s erről tanuskodnak az érzékek; de itt még sincs kenyér. Mert először is az érzék ezt nem mondja s másodsor, mert Isten biztosít, hogy a különben rendes következtetésnek ezen esetben nincs helye.

Isten a hit által biztosít arról, hogy az Oltáriszentségben a kenyér szine alatt Krisztus eleven szent testének állaga vagyon az ő tárgyilagos valóságában.

Beszélhet már most nekünk Du-Bois-Reymond, beszélhet Virchow, beszélhetnek a jelen korban uralomra jutott bölcselők s azok természet-tudományi szempontból, ezek a bölcsélet nevében tiltakozhatnak az átállagulás tana ellen s mondhatják, hogy az állagcsere jelzett módja ellenkezik a természetbölcsélet józan elveivel: mi a pogány Aristoteles rendszerének soha meg nem czáfolt s meg nem czáfolható elveivel utasítjuk vissza igaztalan állításukat.

Mi a mondottak alapján azon meggyőződésben élünk, hogy észszerű

a mi hitünk, midőn azt valljuk, hogy az Oltáriszentségben Krisztusnak valóságos, eleven teste vagyon jelen. Jelen vagyon Ő ott nem pusztán mintegy jelvényben, hanem igazán; nem csupán a hit alapján, hanem valóban; nem egyedül erejével, mintha csak a megszentelt kenyér élvezetéhez volna kötve az isteni malaszt, miként a vízzel való mosáshoz a keresztségben, hanem állagilag. Ugyanazon Krisztus vagyon az Oltáriszentségben jelen, ki az Atyaistennek jobbján ül, ki érettünk az égből leszállt, emberré lett, szenvedett és meghalt.

Ez a mi hitünk, mélyen tisztelt kongresszus s ezen hitünkről tettünk tanubizonyságot, midőn az Oltáriszentséget körmenetben az imént körülhordoztuk; ezen szent hitünkről teszünk most is tanubizonyságot, midőn a tudományt az Oltáriszentség szolgálatába szegődtettük.

A nagy tetszést keltett beszéd után dr. Glattfelder Gyula lépett a pódiumra s megkapó hatással a következőket mondotta:

Az eucharisztikus kongresszus és a katolikus nagygyűlés összeolvadását szerencsés jelnek tarthatjuk. Kifejezésre jut a testvéri frigyben, hogy katolikus életünk egyoldalú fejlődését nem óhajtjuk, hanem akarunk a keresztény katolikus élet minden irányában kötelességünket teljesíteni.

Két tényezőből alakul az igazi keresztény élet, ezek: kegyelem és erő. Az előbbi hitbuzgalmi, az utóbbit társadalmi tevékenységünk biztosítja és gyarapítja.

Nem szabad engedni, hogy e kettős tevékenységünkben egyik a másik rovására érvényesüljön s tultengjen. Mert ha hitbuzgalmi tevékenységünk helytelen utakra téved azzal, hogy mindig csak az eget nézzük s földi kötelességeinkről megfeledkezünk és engedjük, hogy a gazdasági, társadalmi és politikai élet terén a keresztényellenes felfogás szabadon érvényesüljön: úgy — példa rá Franciaország — lesznek itt hősi erényekkel tündöklő kiválasztott lelkek, de nem lesz keresztény életet élő társadalmunk s országunk elvételük tőlünk. Viszont ha társadalmi mozgalmunk elszakad a kegyelem forrásától, úgy elveszti keresztény életünk és mozgalmunk természetfölötti jellegét és termékenységét.

Mit akarunk tehát?

Először is azt, hogy hitbuzgalmi gyakorlataink és egyesületeink célja legyen az életre nevelni katolikus hűveinket. A buzgóság magában szent, isteni dolog, a paradicsomnak legszebb virága, de mi elvesztettük a régi paradicsomot s még nem jutottunk el az örök paradicsomba, hanem egy jajjal és bajjal teli életben — siralom völgyének nevezzük mindennapi imádságunkban is — kell mozognunk s kell érvényesülnünk, ha Isten akaratát teljesíteni kívánjuk. Ép azért tisztán kontemplatív élet a zárdák falai közé való. A világ azt kívánja — s joggal — hogy a buzgó keresztény tevékeny tettekben mutassa meg buzgóságát.

Oltáregyesületeink ne neveljenek jó magukkal tehetetlen nénikéket, hanem a modern társadalom szükségleteit buzgó, tehát érző szívvel kielégítő keresztény lelkeket.

Hitbuzgalmi egyesületeink legyenek a társadalmi tevékenység melegágyai, melyekben minden jó mű csirái fakadjanak. — Irtsák azt a gondolatot, hogy a buzgóság valami zelotikus önzés, mely bizonyos fukar korlátoltsággal csak az egyéni örök boldogulás biztosítására tör s mint a fősvény az ő kincsein, úgy szorongatja görcsösen erényeit, nehogy napvilágra kerüljenek s másokra nézve is gyümölcsözőkké váljanak. Hirdessük, hogy a buzgalom láng, mely mellett sokan melegedhetnek, hogy a krisztusi lélek szenvedéseket oszt, szükségleteket ért, könnyeket szárít, igével és édes kenyérrel egyaránt táplál.

Hogy ez megvalósítható, példa rá a Központi Oltáregyesület, mely a legtöbb fővárosi karitativ és társadalmi egyesület vezérkarát szolgáltatta. Ugy hogy ha az ó-szövetség fölveti a kérdést: Mulierem fortem quis inveniet, bátran mutathatók ez új-szövetségi nagylelkű hölgyekre, kiknél a buzgóság nem önzés, hanem krisztusi szeretet, mely elmegy az irgalmas samaritanussal az utszélre, quaerere quod perierat, menteni, gyógyítani, vigasztalni, szóval a keresztény gondolatot a társada-

Glattfelder Gyula dr.

lom minél szélesebb rétegeiben megvalósítani. Erre van szükség. Mert hiba az, ha a keresztény buzgalom egy ideális szigetre vonul vissza, hol eszményeinek zavartalanul áldozhat. A középkori szerzetes ráírhatta cellájára: «beata solitudo o sola beatitudo». De ma harcban, viharban állunk. S azért nem teljesítenek kötelességet, kik minden szokatlan szelőlőtől megijedve visszahuzódnak, mert ily kritikus időben bátor lelkekre van szükség s helyét csak az tölti be — férfi, nő, világi és pap egyaránt — ki szél, zivatar, villám ellen tud és mer előre törni s az életben érvényesíteni elveit.

S ezért szükséges, hogy hitbuzgalmi egyesületeink — s ezek között

első sorban oltáregyesületeink — ne zárják a templom szentelt falai közé szívük lángját, de vigyék ki azt az életbe s tisztítsák és szenteljék meg vele az egész társadalmat.

Azt akarjuk másodsor, hogy megszenteljük az egész társadalmat. Jobban mondva a katolikus társadalom szentelje meg önmagát s társadalmi mozgalmunk legyen eszköze e megszentülésnek.

A társadalmi akció ne legyen egyoldalú, ne zárja ki a hitbuzgalmi elemet, mert akkor az a veszély fenyeget, hogy katolikus tevékenységünk elveszti természetfölötti jellegét! Pedig minden katolikus akciónak csak addig van létjogosultsága, a meddig a természetfölötti gondolatot szolgálja.

Nem szabad a kereszténységet csak egy tökéletesebb, nemesebb kulturállapotnak tekinteni, a melyre az emberiség az evolúció folyamán eljutott. Az abszolút jó abszolút igazság; az a fundamentum, mely helyett senki más nem helyezhet, mert az az Ur Jézus isteni szívének isteni műve.

Azért hiba egyik vagy másik katolikus társadalmi, vagy politikai intézményt panaceának tekinteni. Ezek csak eszközök, a cél: a Krisztus szíve szerint való keresztény élet. Ehhez pedig az Isten kegyelme szükséges; mert a mint a theologia okoskodásai kegyelem nélkül nem teremtik meg a hitet, úgy a társadalmi tevékenység magában, kegyelmi élet nélkül nem fog katolikus világot teremteni.

Nekünk egy új, pogány világban kell a kereszténységet diadalra vinnünk. S mivel győzték le a klasszikus pogányságot keresztény elődeink? Istenes étellel. Az új pogánysággal szemben is a keresztény gondolkozást föntartani s érvényesüléshez juttatni csak a mély hit s a szent élet fogja. Ha a keresztény társadalom hite, szeretete, áldozatkészsége, szentsége, krisztusi ereje, türelme nem fog kifogyni, akkor győzni fog.

S az egyház ereje is életének kritikus óráiban mindig a buzgóság volt. Mikor az apostata Julián az emberi erő minden eszközét harcba vitte a kereszténység ellen, annak más ereje, mint a szentség nem volt. De ez kicsikarta az apostatából a vallomást: győztél Galileai. Mikor VII. Gergely pápa az egyház igazát s a lelki világ függetlenségét védte, a fegyver nyers erejével más mint imádságot szembehelyezni nem tudott, de eszméi diadalt arattak. Mikor a francia császári sas lecsapott a védtelen VII. Piusra, ez csak Istenbe helyezhette bizalmát, de diadala ott kezdődött, a midőn a nyers erővel szemben a szent Péter-templom konfessziójánál a szent hagyományokra s az egyházat örökké védő krisztusi erőre bízta a maga s a kereszténység ügyét. S meg lehetünk győződve, hogy napjainkban sincs biztosabb ereje a katholicizmusnak, mint a mély-séges buzgalom, a krisztusi szellem, a hívő lelkelet.

Ép ezért minden társadalmi intézményünk célja kell hogy legyen a hitbuzgóság emelése. Katolikus kör, olvasó-egyesület, ifjusági kör,

iskola-egyesület mind szükséges és fontos, de mind csak eszköz, mely hivatva van a bensőbb, mélyebb keresztény életet szolgálni. Miután ma az egyházat lélekméntő munkájában az állam nem segíti, ne sirjunk vissza a régi állapotokat, mikor a világi hatalom rendelkezésére bocsátotta kardját a papnak, de pótoljuk a hatalmi támogatást társadalmi intézményeink buzgalmával s szabadon, tehát természetesen fogja a keresztény szellem a néplélekbe gyökereit mélyebben lebocsátani.

Küzdünk katolikus autonómiáért. Jó. De ne higgyük, hogy az autonómiai szervezet paragrafusai mechanikusan érvényesüléshez fogját juttatni a katholicizmust. A paragrafus itt is holt erő az egyház tulajdonképeni célja szempontjából s áldás és eleven erő forrásává csak akkor lesz az a szervezet, ha előmozdítja a mélyebb, keresztényebb életet.

Mert Krisztus egyháza nemcsak jogi érvényesülést, nem hatalmat akar, de lelket keres; embert akar Krisztus képére formálni. Nem szekta, mely a fanatizmus eszközeivel dolgozik, jobban mondva rombol; nem párt, mely mások érdekének rovására keres érvényesülést; hanem az Isten életét élők szent szövetsége s azért katolikus szervezet csak annyiban méltó e névre, a mennyiben az isteni életet szolgálja.

Arra törekedjünk, mélyen tisztelt kongresszus, hogy e szellem kiáradjon mindannyiunkra s munkánk révén az egész magyar katolikus társadalomra.

Nincs szükségünk arra az összetett kezekkel csodát váró, szent amuletteket gyűjtő, győzelemben bizni nem tudó buzgóságra; de mester-séges, sablonos s főleg természetfölötti jellegét levetett kereszténységben sem bizhatunk; hanem kellene a Krisztus közelségét érző, az ő szent szívében megpihenő, szent vérével élvező, evangéliumát életükben kialakító egész katolikus emberek.

Oly emberekre van szükség, kik a magánéletben azt teszik, a mit a fórumon hirdetnek. Férfiak kellene, kik ha miniszterek lesznek is, mernek gyertyával kezükben az Oltáriszentség után processióban járni; kik tudnak a küzdelemben erőt kifejteni, de a végleges siker biztosításához akarják és merik az Isten kegyelmét is igénybe venni.

Ha ily lelkiület lesz bennünk, akkor nem kell vihartól félnünk. Mert ha a háborgó tengeren büszke önérzettel bátorithatta hajósát az ó-kori hős: *Quid times! Caesarem trahis*: úgy az Isten kegyelmének hordozója még nagyobb önérzettel hirdetheti: mitől félek, mikor végtelen erő aczélozza karomat, bátorítja szívemet.

Nem félek, hanem mint Krisztus embere, bátran indulok harcba s győzelemre.

A hosszantartó zajos éljenzéssel fogadott beszéd után dr. Mócsy István kalocsai ügyvéd következett sorra. Hitvalló beszéde a következőkép hangzott:

Nagyméltóságú elnök ur! Mélyen tisztelt nagygyűlés! Az evangélium az Ur Jézus földrejövetelének célját ekkép jelzi: «Ignem veni mittere in terram, et quid volo, nisi ut accendatur.» (Luk. 12, 49.) Tüzet jöttem bocsátani a földre és mit akarnék mást, mint hogy gyujtson. Igen, tüzet hozott az Ur Jézus az égből, véghetetlen isteni szeretetének tüzeit, még pedig azért, hogy lángba borítsa általa az egész világot. Nincs hőbb vágya az isteni Üdvözítőnek, minthogy az isteni szeretetnek tüze magasan lobogjon az emberek szívében. Ezért szállott le mennyei trónjáról, ezért öltött emberi alakot, ezért élt, szenvedett és halt meg; de véghetetlen szeretete ezzel be nem érte, köztünk akart maradni s velünk egyesülni, hogy a tűz, melyet hozott, le ne lohadjon, hanem folyton-folyvást új és új tápot kapjon s hogy ezt megtehesse, isteni bölcseségével, mindenhatóságával és szeretetével létrehozta a legnagyobb csodát a világon, az Oltáriszentséget.

Keresztény katolikus lélek! Hozzád szólok, ki hinni tudsz és akarsz, ki nem kételkedel abban, hogy Megváltód, ki érted, a te üdvödért annyit szenvedett, a te mindenható Istened, ki a vizet borrá változtatta, ki a vihart lecsendesítette, ki 5 kenyérrel és 2 hallal ezreket elégitett ki, ki a vakot, süketet, bénát, a szegény beteg asszonyt meggyógyította, ki a naimi ifjút, Jairus leányát, Lázárt halottaiból feltámasztá, a ki saját erejéből támadt fel halottaiból, ugyanazzal a végtelen szeretettel, ugyanazzal a hatalommal, az ő istenségével és szent emberségével valóban jelen van az Oltáriszentségben, ki nem kételkedel abban, hogy az az igénytelennek látszó szent ostya a te üdvödért szenvedő, boldogságodért epedő végtelen irgalmas és jó Istenednek, de majdan végtelen igazságos Itélő Birádnak is valószínű teste és vére.

Istened van tehát jelen az Oltáriszentségben éjjel-nappal, nem egy helyen, hanem mindenütt a földkerekségen, a hol szentmiseáldozatokat bemutatnak.

S miért van jelen?

Hogy magát eledelül adja s így veled a legbensőbbben egyesülvén, szeretetre gyujtson. «Vegyétek és egyétek, ez az én testem», «Az én testem valószínű étel, az én vérem valószínű ital», «Ez a kenyér, mely az égből szállott alá.» «A ki e kenyeret eszi, örökké él» stb. mindmegannyi kijelentései az Üdvözítőnek, a melyek világosan jelzik, hogy ép oly eledele az Oltáriszentség a léleknek, mint a közönséges kenyér a testnek; vagyis a mint a testi élet fentartására szükséges az eledel, úgy a lelki élet, vagyis a megszentelő malaszt megőrzésére az Ur Jézus saját testét és vérének eledelül az Oltáriszentségben.

A szent áldozás tehát nem annyira az Isten dicsősége és megdicsőítése, sem pedig jutalom érdemeinkért, hanem az életszentségnek

eszköze, ellenszer, mely naponkinti hibáinktól megszabadít és a halálos büntől megóv. Így tanítja ezt az egyház.

Mily végtelen szeretet! Isten maga magát adja nekünk s mivel szeret bennünket, akarja, hogy mi is szeressük őt: «Szeressed a te Uradat, Istenedet teljes szivedből» ez az első és főparancs, ez tehát a legfőbb kötelességünk, a melyben azután tulajdonképen minden bennfoglaltatik.

Az Ur Isten az emberi szívbe a boldogság utáni vágyat beleoltotta; boldoggá akar tenni a jó Isten minden embert, de nem az ember akarata ellenére.

Ha szétnézünk a világban, látjuk azt az irtózatot, küzdelmet, tülekedést a boldogság után. Ki ne akarna boldog lenni? És mégis, mily kevés ember boldog!

Miért? Mert nem az Isten által kijelölt úton halad a boldogság felé, mely út pedig nem más, mint az isteni szeretet.

Örökkévaló végcélunk, jutalmunk ugyan Istennel a szeretetben való egyesülésünk a mennyben, de már itt a földön is boldogok lehetünk és pedig oly mértékben, a minőben megvan bennünk az Isten szeretete. Nézd a vértanúk millióit, még a kintpadon is boldogok. De saját tapasztalatodra utalok, hívő lélek;

voltak bizonyára napjaid, melyen a földi bajok daczára boldognak érezted magadat és ezek a napok legfőképen a szent áldozás napjai voltak.

A szeretet útjára maga az édes Üdvözítő hív: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtok és terhelve vagytok és én megnyihlek titeket». Így édesget magához; egyesülni akar velünk, mert a szeretet egyesülésre vágyik és hogy ezt megtehesse, azért rendelte az Oltáriszentséget. Az első keresztények megértették Jézusunk hívó szavát és naponként egyesültek vele a szent áldozásban, mi pedig csodálkozunk, sőt tán bigottnak mondjuk, ha valaki 3—4-szer áldozik egy esztendőben; pedig az első keresztényeknek hasonlíthatatlanul több fáradságukba és nagyobb áldozatukba került buzgóságuk, mint nekünk kerülne.

Bizonyára az első keresztény hősök és szentek példái lebegnek egy-

Mócsy István dr.

házunk előtt, midőn a gyakori szent áldozást sürgeti, mert soha nagyobb szüksége nem volt az egyháznak szentekre, mint most.

A gyakori szent áldozás ellen alapos kifogást sem tehetünk, mert a gyakori, akár a mindennapi szent áldozáshoz nem szükséges egyéb, minthogy kegyelem állapotában legyünk, vagyis hogy halálos bűn ne terhelje lelkünket és emellett őszinte szándékunk legyen a parancsokat megtartani. Nem szükséges minden szent áldozás előtt gyónni sem, kivéve, ha halálos bűnben volnánk, mert a bocsánatos bűnöktől, ha azokat őszintén megbánjuk, maga a szent áldozás megszabadít. Sok időbe sem kerül a gyakori szent áldozás, mert ugyanaz az egyház, mely a gyakori szent áldozásra buzdít, legjobban azt köti lelkünkre, hogy állásbeli kötelességeinket teljesítsük, így nem kívánja, hogy hosszas elmélkedés, ájtatossági gyakorlat előzze és kövesse a szent áldozást, különben, ha valaki őszintén akar az Ur Jézus vendégségéhez járulni, bizonyára fog módot és alkalmat is találni. Azzal pedig, hogy a világ mit szól gyakori áldozásunkhoz, ne sokat törődjünk; nem a világ lesz biránk örökkévaló sorsunk felett.

De tulajdonképen mit is értsünk gyakori szent áldozás alatt? Ezen kérdést egyénileg kell eldönteni, mindenkinek a lelki állapota szerint. Szalézi szent Ferencz azt mondja: A jó kereszténynek, kinek lelkiüdvé igazán szívében fekszik, havonkint legalább is egyszer meg kell áldoznia; ugyanő a hetenkénti szent áldozást minden kereszténynek ajánlja.

A naponkénti szent áldozás ügyében kiadott legutóbbi zsinati szent kongregációi rendelet szerint: «A gyakori és naponkénti szent áldozástól senki, a ki a kegyelem állapotában van és jámbor érzülettel járul hozzá, el nem utasítható.» A naponkénti szent áldozásnál azonban külön hangsúlyozza, hogy arra nézve a gyóntató atya tanácsát kell kikérni. Válaszunk tehát állandó gyóntató atyát, kövessük annak utasítását és biztosan helyes uton fogunk járni.

Hála a jó Istennek, a hitélet emelkedőben van Magyarországon, de hogy a katolikus Magyarország megvalósuljon, elsősorban az ifjuság hitéletének emelésére kell törekednünk, öntudatos, jellemes katolikus férfiakat kell nevelnünk. Minden civilizáció alapja annak erkölcsé (Didon). Magyarország fennállását a keresztény civilizációnak köszöni, így a keresztény erkölcsesül áll, vagy bukik. Messze vinne annak fejtegetése, mily nagy a különbség a keresztény erkölcs és más erkölcsök: pogány, zsidó stb. erkölcsök között.

A keresztény erkölcs alapja, fővonása a tisztaság. Keresztény katolikus világi ember, ha erkölcsös akar maradni, két ut között választhat. Egyik: a házassági hűség, mely a gondolatra is kiterjed, a másik, ugy a házasság előtt, mint annak megszűnte után a teljes önmegtartóztatás. Hang-

sulyozom, oly szigorú parancsolatok ezek, melyeknek minden egyes, habár gondolati szántszándékos megszegése halálos bűn.

Az önmegtagadás jelszavával ment a kereszténység az élvezetekbe elmerült pogányságnak legyőzésére és győzött. Szokjunk hozzá, szoktassuk ifjainkat az önmegtagadáshoz.

A világ ma is érzéki, élvezethajhászó. A csábításnak ezer és ezer módja kínálkozik és alkalma nyílik. E téma körül gyakran az egyetemi katedrákról is, bocsánat a kifejezésért, bolondgombákkal traktálják az ifjúságot. Hozzá jó a sok erkölcstelen ujság, könyv, folyóirat, orfeum, színház s mindezen külső ingerek mellett a testnek lázongó érzéki vágyai állandóan ostromolják. Hogyan őrizze meg legszebb diszét, legnagyobb kincsét?!

Nérei szent Fülöp, ki egész életét az ifjúság jámbor nevelésére fordította, mondja, hogy a gyakori szent áldozás és a boldogságos szent Szűz tisztelete az egyetlen eszköz a fiatalság erkölcsi tisztaságának és hitéletének megőrzésére. Ifju években tehát gyakori szent áldozás nélkül keresztény erkölcsös élet lehetetlen.

Tiszta lelkű ifjúságot teremtsünk s pár év alatt erős, öntudatos katolikus intelligenciánk lesz.

«Omnis Christianus sit alter Christus» mondja szent Pál; minden keresztény legyen második Krisztus, tehát a világi keresztény is.

Krisztus élete legyen kifejezve életünkben, Krisztus gondolatai érzelmeinkben. Honnan vegye ezeket a gyarló ember, ha nem az élet kenyéréből, az Oltáriszentségből? Miért volnánk oly kegyetlenek saját lelkünk iránt, miért tagadnánk meg tőle a táplálékot? Menjünk a terített asztalhoz és együnk, menjünk a világosságához, a tüzhöz és világos lesz az élet útja, a szeretet tüze pedig kimondhatatlan erővel fog hajtani az életszentesség hegyére. Az Oltáriszentség ereje megerősít bennünket a küzdelmekre és szenvedésekre, erőt, szeretetet ad a családi és társadalmi, a szociális munkára.

A nagy tetszést aratott beszéd után *Balás Lajos*, rozsnyói püspök, mondotta a következő szép záróbeszédet.

Nagyméltóságú Elnök ur!

Mélyen tisztelt kongresszus!

Nekem, mélyen tisztelt kongresszus, az előadottak után nem marad más hátra, mint hogy az itt elhangzott szép beszédek s meggyőző fejtegetésekből font koszorút helyezzek a m. t. kongresszus ezen utolsó gyűlésére. A hallott beszédek benyomása alatt, úgy érzem, mintha édes Üdvöztőnk ajkairól hallanám e hívó szózatot: «Jöjjetek hozzám mindnyájan!» Azért szállott le az égből az Ur Jézus kis gyermek alakjában közénk, emberek közé, hogy magához édesgessen minket; azért halt meg

mindnyájunkért a keresztfán, hogy magához emeljen bennünket; azért maradt közöttünk még halála után is, hogy velünk, emberekkel állandóan érintkezzék és saját szellemét, életét és lelkét lehelje belénk; azért van jelen az Oltáriszentségben, hogy valamint a szőlőtő életadó nedvet önt a szőlővesszőbe, úgy Ő is isteni életével átjárja, áthassa a mi lelkeinket, ut vitam habeant et abundantius habeant.

A paradicsomban egy fának a gyümölcsétől tiltotta el Isten őszüleinket. A mely napon esztek róla — úgymond — halál fiait vagytok. S e fenyegető szavak mind az utolsó betűig teljesezésbe mentek. Most megfordítva mondja az Üdvözítő: Ha nem eszitek az ember fiának testét, nem lesz élet ti bennetek. Mi emberek mindnyájan élni, boldogul akarunk élni. S ezt az életet, ezt a boldog életet árasztja belénk az Eucharisztia. Izrael fiai a pusztában mannával táplálkoztak és meghaltak; de a ki e kenyérből eszik, az él mindörökké!

Ezen életforráshoz vezetni elsősorban minket papokat, főczélja és hivatása az Eucharisztia-társulatnak. Ezen eszme lebegett az áldott emlékü Eymard, az Oltáriszentség férfi-kongregációja megalapítójának a szeme előtt, mikor oly társulat alkotására határozta el magát, melyben a lelkipásztorkodással foglalkozó papok az imatársulati szabályok pontos megtartása, az időnként tartandó értekezletek által egyesülve, a legfelségesebb Oltáriszentség által megszenteljék magukat. Igaza volt IX. Pius pápának, midőn azt mondta, hogy ez a gondolat az égből származott. Egyházunk története a tanuja, hogy «az isteni Gondviselés az egyháznak mindig új segédeszközöket és fegyvereket ad, melyek az illető korszak betegségeihez és küzdelmeihez vannak alkalmazva.» (XIII. Gergely a Jézus-társ. felállításáról szóló bullájában.) A szentéletű Eymard felismerte az idők jelét.

A tapasztalat mutatja és a vatikáni zsinat (Constit. I. de fide) is tanítja, hogy korunk társadalmi bajainak a fészke és forrása a természetnek tulhajtása, az ugynevezett naturalizmus, mely minden erejével arra törekszik, hogy Jézus Krisztust, a ki a mi egyetlen Urunk és Királyunk, a népek elméjéből, életéből és erkölcséből kizárja és helyébe egyedül a természet uralmát állítsa.

Nem kell-e tehát megmutatnunk a világnak, hogy bármennyire hangoztatja is *Nolumus hunc regnare super nos*, nem akarjuk, hogy Jézus Krisztus uralkodjék fölöttünk és rajtunk, az Oltáriszentségben mégis Jézus Krisztus van jelen, a ki él és uralkodni akar, a ki azt kívánja, hogy itt e földön Isten gyanánt ismerjék el és imádják az emberek, a ki él s a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt tanusított tisztelet által akarja fogadni az emberek hódolatát a földön, a mint fogadja az angyalok imádságát dicsőségének trónján az égben.

Napjainkban, mélyen tisztelt kongresszus, oly időket élünk, hogy

nagy célokat csak egymással szövetkezve, egyesített erővel munkálkodva és társulatokat alkotva vagyunk képesek elérni. A mai kor hitközönyét csak így fogjuk eltüntetni, korunk embereit a hifetlenség álmából csak akkor fogjuk felrázni, ha előbb mi papok meritünk a Megváltó élető forásaiból s eltelünk az eucharisziából belénk sugárzó krisztusi szellemmel.

Erre szolgál az Eucharisztia - társulat. E társulat révén a pap bensőbb viszonyba lép a szentségi Jézussal. Midőn a szabályoknak megfelelőleg, hetenkint egy-egy órát tölt szent elmélkedésben a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt, erőt merit terhes papi kötelmeinek teljesítéséhez, az Ur Jézus lelke lelkesíti s az ő legszentebb szívének érzelmei szürődnek az ő szívébe s az oltár zsámolyánál beszitt krisztusi szellemtől elteive,

hatáskörében Jézus szentségi országának lesz buzgó apostolává.

Képzeltető-e magasztosabb dolog, mint midőn a pap, ez az eleven

Balás Lajos rozsnyói püspök.

szentségtartó, a ki a nagy szentségnek őre és bizonyos szempontból létrehozója, oda borul az oltár elé és hetenkint egy órán át csendes elmélkedésben az Ur Jézussal társalog, kísértéseiben oltalmat, kételyeiben tanácsot, keserveiben nála keres vigaszt?!

«Jöjjetek hozzám mindnyájan, a kik fáradotok!» Az Ur Jézus szent Szívének ezen édes szózata nem találna visszhangra a mi papi sziveinkben?

«Jöjjetek hozzám!» Az Ur Jézus ezen óhaját teljesíti minden pap, a ki az Eucharisztia-társulat tagjainak sorába lép.

Tagadni nem lehet, mélyen tisztelt kongresszus, hogy nagyot lendít a legfelsőbb Oltáriszentségen jelenlévő Ur Jézus iránt való tiszteleten és áhitaton, ha mindaz, a mi e nagy szentséghez közelebbi vagy távolabbi viszonyban van, tisztaságával, izléses alakjával, diszével, fényével külsőleg is, szembeszökő módon elárulja, hogy a kinek tiszteletére van szánva, az a legfelségesebb Ur, az urak ura és a királyok királya.

Ezt a célt tüzte maga elé az Oltáregyesület, vagyis azon nagylelkű nők és férfiak társulata, a kik nemes szívük sugallatát követve, arra kötelezik magukat, hogy havonként egy meghatározott órát töltenek az Oltáriszentség imádásában és munkáik s adományaikkal hozzájárulnak, hogy édes hazánk szegény, anyagi eszközök nélkül szükölködő templomai a legfelségesebb Oltáriszentség tiszteletéhez tartozó szerekben szükségét ne szenvedjenek.

A kél társulat különben egy gyökérből fakad. Mind kettő a kenyér szine alatt köztünk lakó Ur Jézus szeretetében bírja gyökerét.

Mily nemes, mily dicső, mily áldásos tevékenység az, a mit az Oltáregyesületek kifejtnek.

Imádni és ruházni a szentségi Jézust! Boldogok, a kik az Oltáregyesület áldásos működéséből kiveszik a részüket, mert az utolsó napon az Ur Jézus ajkairól hallják a boldogító szavakat: mezitelen voltam és ruháztatok engem; jöjjetek és élvezzétek a nektek készített szép mennyországot.

Dávid és Salamon király, mivel nem embernek, hanem Istennek akartak hajlékot emelni, a mi szépet és értékeset csak találtak, azt mind erre a templomra halmozták. S mégis, mikor elkészült e pompás templom, Salamon király nem tartotta elég ékesnek arra, hogy benne lakjék az Isten. Pedig, m. t. kongresszus, mi volt Salamon temploma a mi templomainkhoz képest! Ott csak homályos felhőalakban mintegy jelképben tartózkodott az Isten, a mi oltárainkon pedig «igazán, valósággal és lényegileg» van jelen az Ur Jézus!

Az Eucharisztia a katolikus istentisztelet fény- és középpontja. Az Oltáriszentség az élet, a keresztény élet forrása. Az Oltáriszentség iránt tanusított tisztelet volt mindenkor a hitélet fokmérője. Tekintsünk végig a

keresztény századokon és azt látjuk, hogy akkor alakult ki a keresztényeken Krisztus élete, akkor nyilvánult meg ez az élet minden téren, politikában, társadalomban, családi és magán körben, papok és világiak között, mikor megvolt az emberek szívében a buzgalom az Oltáriszentség iránt és gyakran járultak az Ur asztalához.

Ha a modern hitetlen társadalom testén tátongó sebekre irt és balszamot akarunk hinteni, akkor hozzuk ismét érintkezésbe az oltáron jelen lévő Ur Jézussal és az Eucharisziából reá áradó krisztusi erő meggyógyítja a sebeket. Ha Krisztus él majd lelkünkben, ha Krisztus uralkodik majd törvényeinkben, ha az Ő szelleme irányítja külső-belső életünket, szabályozza társadalmi viszonyainkat, megváltozik a társadalom képe és megújul a föld színe. «Jöjjetek hozzám mindnyájan és én megenyhitelek titeket.»

Szent Pál apostoli buzgólkodásának célja és eszménye: ut formetur in nobis Christus, hogy kialakuljon mindnyájunkban Krisztus. S ezen krisztusi képmások kialakulásának leghathatósabb eszköze, leghatalmasabb tényezője az Eucharisztia.

Szent Ágoston (Confess. I. VII. c. 10) egykor e mennyei szózatot vélte hallani: «Nagyok eledele vagyok, növekedjél és táplálkozni fogsz velem; és nem te fogsz engem átváltoztatni, mint a tested eledelet, hanem te fogsz belém átváltozni.» A mindennapi táplálékot testünk természetes melegével mi alakítjuk át. De az Oltáriszentség lelke mennyei eledel, égből szállott élő kenyér — erősebb és hatalmasabb, mint mi vagyunk. Az Eucharisziában van elég lélek és tűz, hogy megelevenítse, átalakítsa és krisztusi szellemmel töltse el a mi lelkünket. Tűzet jöttem bocsátani a földre és azt akarom, hogy lánggra lobbanjon. És én meg vagyok róla győződve, m. t. kongresszus, hogy ha mi egyesült erővel, az Eucharistia-társulatban és az Oltáregyesületben egymással karonfogva, vállvetve igyekezünk a legf. Oltáriszentségben köztünk lévő Ur Jézus iránt való köteles tiszteletünk és hálánk adóját leróni, csakhamar valóra válik dicsőségesen uralkodó szentséges Atyánk, X. Pius pápának jelszava: megváltoznak magán-, családi és társadalmi viszonyaink, minden átalakul s megújul Krisztusban, omnia restaurabuntur in Christo!

Harsány tetszést váltott ki a közönségből ez az utolsó szónoklat.

Két órára járt az idő, midőn a szép sikert ért eucharisztikus diszülésről szétoszlott a nagyszámu közönség.

Délután három órákor ugyancsak a Vigadó disztermében eucharisztikus értekezlet volt papok és világi hívőknek részvételével. Az elnöki tisztet ismét dr. Városy Gyula, kalocsai érsek, töltötte be.

Az első szónok, *Kucsera József* komáromi plébános arról beszélt, hogyan neveljék az anyák azon gyermekeiket, a kik a papi pálya iránt éreznek vonzódást. A papi nevelésnek — mondotta — az anyai szívnél

kell kezdődni. Egy asszony mondotta a halálos ágyán: nem félek a halálos ítélettől, hiszen Istennek két papot neveltem, úgy a hogy legjobban tudtam. A legbátorságosabb utra való az az öntudat, ha méltó papot nevel valaki. De az anya egymagában nem tudja gyermekét hivatására kellőképpen előkészíteni. Szüksége van a hitoktók, lelkészek segítségére, hogy együtt mentsek meg a jövő pap legnagyobb kincsét, ártatlanságát. A hivatás Isten munkája ugyan, de az embert és köztük az anyákat is kívánja munkatársakul. A lelkipásztorok tehát világosítsák fel az anyákat, kérjék, buzdítsák, hogy imádkozzanak gyermekeikért, végezzék az első, házi hitoktatást a legnagyobb gonddal, buzgalommal, férközzenek gyermekük szívéhez, hogy nekik anyjuk előtt soha titkuk ne legyen, mert csak így ismerheti meg hajlamaikat, hibáikat. Isten szeretetét inkább, mint félelmét öntse a gyermekekbe, mondja meg nekik, hogy a szeretet netovábbja az édes Jézus és mutassa be azt az Ur Jézus életéből vett példákban. Figyelmeztessék a lelkipásztorok az anyákat arra is, hogy ne tűrjék gyermekük lelkében a legkisebb hazugságot sem, hogy elvük legyen, inkább meghalni, mint hazugságot mondani. Ha a gyermek ajkait az igazság erősíti, férfikorában az ő ajkáról fog legszebben hangzani az igazság. Vigyázzanak az anyák, hitoktatók, hogy a gyermek szíve érzékeny maradjon az irgalomra és érezzenek a szent Szívvel együtt a mély részvét ápolásában felebarátunk bajai iránt. Szükséges, hogy az Istennel való egyesülésből fakadó lelki erősség vértesse föl az egyház bajnokait. Ezért korán vezessék a gyermekeket az Oltáriszentség elé, hogy belőle erőt meríteni megtanuljanak.

Ne éljenek úgy már gyermekkorukban sem, mint általában szoktak élni, hanem úgy, mint a különválasztottak. Szokják meg a leendő papok már gyermekkorukban, hogy nem baj az, ha nem az ő akaratuk történik, mert csak úgy lesznek használható tagjai az egyház szervezetének. Tanuljon a gyermek egyszerű életet élni s a fölöslegesről lemondani. A papi hivatás nem kenyér, hanem hivatás. A papnak át kell hasonulnia a szenvedő Krisztushoz. Az Üdvözítő sorsa sem más a világban, mint üldözés és szenvedés. Vigye tehát a pap már gyermekkorában szenvedéseit az édes Jézus elé s ott tanulja meg, hogy az ő élete is mindig áldozat legyen. Legyen a Kálvária az ő élete példája s az ő élete legyen életszabály hivei számára is. Boldognak mondhatja magát az anya, kinek ily gyermekei vannak. Most pedig sok kell ilyen gyermek és majdan férfiu. A küzdelmek mindegyre magasabb hullámokat vetnek, ide erősebb szellemek kellene. A küzdő egyház vezérkara, a papság, csak akkor arat győzelmet, ha maga is Krisztushoz formálódik. Erős karokat követelnek a nehéz idők; ha mással nem, legalább imádsággal mindnyájan segítsük munkájukban az anyákat és nevelőket, adjon a jó Isten nekik erőt és tudást ahhoz, hogy az általuk nevelt ifjúságból Isten szerint való papok legyenek.

Galcsek György, vácsi kanonok az Oltáregyesület lényeges kellékeiről beszélt. Hogy valaki tagja legyen az egyesületnek s áldásaiban, bucsuiban részesülhessen, szükséges, hogy neve be legyen írva a római törzskönyvbe, hogy évenként némi alamizsnát adjon a szegény templomok fölsegítésére s a legfontosabb, hogy hónaponként imádásórát tartson. Meghatározott órát szokás választani a Szentség imadására, nem mintha ezt az órát minden körülmények között okvetlen meg kellene tartani, hanem mert a rendes óra megszokottsága némi kis erkölcsi kényszer, hogy az imádást könnyelműen el ne hagyjuk. Kívánatos, hogy ezen imádásórát mindenki lehetőleg a templomban végezze el, de elvégezheti otthon is, sőt munkaközben is, ha másként nem ér rá. Ajánlja fel egy órai munkáját, végezze pontosan s meg van az imaóra. Ezt jó hangoztatni, mert sokszor a legjobb lelkek visszariadnak az imádásóra nehézségeitől. Ha lehetséges, mindenesetre legszébb az imádásórát közösen tartani a templomban. Hétköznap a hívek nem igen érnek rá, de vannak helyek, ahol a hó minden egyes napjára vannak szentségimádók. Ez igen szép, ott meg is lehet tenni, ahol már fejlettebb hitélet van, de vigyázni kell nagyon, hogy ne terheljük meg híveinket túlságosan, mert kezdetben ugyan eljönnek, de később abbahagyják a buzgóságot, vagy nagyon kevesen maradnak. A közös szentségimádás egy nemét a nép már akkor gyakorolta, mikor még Oltáregyesületek nem is voltak. Egész napra kitenni a Szentséget, magában igen szép dolog, de sok helyütt nem lehetne elegendő imádót találni. Még legjobb talán a hó első vasárnapján délután akár a litániával kapcsolatban, akár külön, a pap vezetése alatt megtartani az imádásórát. Hogyan végezzük az imádásórát? Néhol közösen vannak ugyan, de mindenki csendben végzi imádságát; mivel elmélkedni nem tudnak a hívek, ez a mód sok lelki haszonnal nem jár s nekik is unalmassá válik. Ha azonban jó vezérkönyv nyomán felváltva karban együtt mondjuk az imaóra imádságait, sokszor alig vesszük észre s már elmúlt az egész. A pap a szószékről tudja legjobban vezetni a karbanimádkozást, onnan könnyebb. Hogy még élénkebb legyen a közös ájtatosság, néhányszor alkalmi énekeket lehet betoldani mintegy pihenésképpen, lehetőleg orgonakisérettel. Váczott, a székesegyházban jóval tovább elnyulik a közös imádásóra, mégis mindig tele van a székesegyház ily alkalmakkor. Utóvégre mindegy, ki hogyan tudja meghonosítani az Oltáregyesületet, de mindenesetre az a jobb mód, ahol több a tag és nagyobb a kedv, kitartás. A legrégebbi szentségimádási mód maga a szentmise, mi is ilyenformán végezzük imádásóráinkat, hol énekelve, hol föl váltva imádkozva. Végül az előadó határozati javaslatát terjesztette elő, amely így szól: Felkérendő a magas püspöki kar, hogy hívja föl a főtisztelendő papság figyelmét, hogy a plébániák körében a körülményekhez képest a havi közös szentségimádást vezessék be.

Czajkowszky Evariszt pozsonyi plébános a harmadik szónok az Eucharistia-társulatot és az Oltáregyesületét ajánlotta. Az Ur Jézus szeretetből rendelte a Szentséget, megérdemli, hogy mi is bensőséggel szeressük. A hitetlenség nem tudta kioltani az ő szeretetét irántunk, legyen állandó a mi szeretetünk is, olyan, mint volt első szent áldozásunk, felszentelésünk és ujmisénk napján. A hétnek sok órája közül nem sok az a heti imádási óra, végezzük szívesen.

Az *Örökimádás* szerkesztőjének *Az eucharisztikus férfi és női kongregációk fenséges hivatásáról* mondott beszéde után *Porubszky* József csongrádi plébános az ifjuság viszonyáról beszélt az Oltáriszentség iránt. A szép beszédet egész terjedelmében lapunk más helyén közöljük.

Kevés idő hijján öt óra volt, midőn *Városcy* Gyula érsek néhány szóval az eucharisztikus értekezletet bezárta.

Az eucharisztikus konresszust megelőző napon délután 3 órakor eucharisztikus körmenet volt, melyhez nagyságban, fényben és áhítatban hasonlót a székesfőváros még nem látott. Bizvást remélhető, hogy az a tizezrek ajkáról égbeszállt imádság bőséges áldást fog árasztani az egyházra és hazára egyaránt.

Gondolatok

Mikor Egidius testvér szent Bonaventurának panaszkodott, hogy nincs eléggé nagy szelleme, melylyel Istent jobban szerethesse, a szent így felelt: «Mikor Istennek szeretetéről van szó, egy igénytelen, de jó nőnek szive többet ér, mint egy doktoré».

Faber Frigyes Vilmos, a híres angol konvertita, ki később oratóriánus lett, az Oltáriszentséget tárgyaló remek művét ezzel a buzditással fejezi be: «Ha végtelen sok dolgunk volna is, ne tekintsük napunkat befejezettnek, míg a Szentségben elrejtőzött Istenünknek a megbántásokért valami elégtételt nem nyújtottunk.»

Szépen mondja a szentmise-áldozatról a boldogemlékü Nogáll püspök:

«Miként a napot is egyszer teremtette Isten és mégis nap-nap után fölkel, hogy éltesse a természetet, körülbelül úgy vagyunk a szentmise-áldozattal. Egyszer történt, hogy Urunk Üdvözítőnk magát, maga szent testét, maga életét és véréát adta értünk a kereszten; a szentmisében nap-nap után szót emel mellettünk s a maga szent testét-véréát hozza áldozatul értünk az idők végeiglen».

Lingens, Jézus-társasági atya A kereszténység benső szépsége című művében a következőket írja:

«Az Oltáriszentség ünneplése nemcsak a megtestesülés, hanem a megváltás művének is folytatása. Krisztus megújítja benne tulajdonképeni megváltói munkáját, hogy a megváltás gyümölcsét mindnyájunkra alkalmazza. De mi más jelent ez, ha nem azt, hogy Ő ép a szentmisében teszi állandóan mindnyájunk számára gyümölcsözővé és kegyelemszerzővé a megváltás munkáját és így, mint a szív dobogásával a testet, az Oltáriszentség ünneplésével egyháza szervezetét élteni és termékenyíti.

Az áldozati hely a középpont, honnan kiindult az élet fejlődése az építészetnél ép úgy, mint külsőleg az egyházi életben.

A keresztény papság összes hivatalos teendőinek magva, középpontja Jézus Krisztus titokzatos áldozata.

A legfölségesebb Oltáriszentség tekintettel a múltra, nem más, mint az Ur kinszenvedésének emléke, tekintettel a jelenre, a lelkek szent egyesítése és tekintettel a jövőre, örök boldogságunk záloga.

Az ugyanazon kenyérnek vétele jelenti a testvéries köteléket, mely szeretetben egyesíti a lelkeket, kik az ujszövetség kenyerét magukhoz veszik. Jól mondja e kölcsönös szeretetről az elmélkedéseivel kiváló De Ponte Lajos: «Valamint a kenyeret úgy készítik, hogy sok gabonamagot összetörnek és egy csomóba egyesítik és a bort sok szőlőszemet széttaposva és kiszajtolva: úgy az isteni eledel és ital igazi szeretet által összekötött sziveket keres s a számos hívőnek egy lélekben való egyesülésére czéloz».

Szalézi szent Ferencz műveiben olvassuk: «A legkisebb keresztény is megáldozásakor nagyobb Keresztelő szent Jánosnál; ki állítja tehát, hogy mily törpék volnánk szentségben?

A legdrágább s ép azért a legtakarékosabban használandó az az idő, mely a szent áldozásra következik.

A szent áldozás után úgy tekintsd a mi Urunkat, mint ki szivedben foglal helyet; azután vezesd egymásután Eléje érzéseidet és tehetségeidet, hogy meghallgassák azok az ő parancsait s Neki hűségüket felajánlják.»

Szívleljük meg Bourdaloue figyelmeztetését: mielőtt ájtatos lennél, légy előbb keresztény.

Magyarország Nagyasszonya, könyörögj érettünk!

NAGYASSZONYUNK

Évszázadok óta mindig sir az ének
Százados sebei sajognak e népnek,
Azért oly bánatos, oly bus a danája,
Mert csak panasz, sóhaj tolul az ajkára ;
Most is sirva kérünk, tekints le mireánk
Boldogasszony anyánk !

Szent István királyunk, legyen neve áldott,
Tenéked ajánlá szép Magyarországot ;
Téged kért hogy őrizd, oltalmazd, védjed
Ezt az elhagyatott, ezt az árva népet,
Melynek nincs e földön barátja, rokona,
Te légy Nagyasszonya !

És te meghallgattad ezt az imádságot :
Kiterjesztéd fölénk anyai palástod.
Édesanyánk lettél, mi fiaid levénk,
Magyarországot az egész föld kerekén
A nagyvilág népe mindig úgy ismerte :
«Szűz Mária kertje».

Pénzünkön, zászlónkon ott ragyogott képed,
Gyöngéd szeretettel karolt körül néped,
És te hódoló hűségért cserébe
Dicsőszókat fűztél a magyar fejére.
A dicsőség napja ragyogott felettünk,
Mig téged szerettünk.

Zugott reánk veszély, száz és ezer sorba
Átgázolt hazánkon török-tatár horda,
Leigázásunkra agyargott a német,
De mi erős hittei, bizva kértünk téged :
S a máriás zászló az ő Turul mellett
Diadallal lengett.

Ime, látom is már, a zászló ott ragyog,
Jertek, sorakozzunk, testvérim, magyarok.
Álljunk mind alája, gyűljünk csatásorba,
A ki ellene tör, tiporjuk a porba.
Te meg, esdve kérünk, tekints újra reánk,
M megbántott Asszonyunk, Boldogasszony anyánk !

Fekete Gyula.

De aztán a nagy Ég tudja minő átok,
Mily sötét fátyol volt, mely szemünkre szállott,
Elfeleltünk Téged hirtelenül, hamar,
Idegen bálványnak áldozott a magyar.
Megfogyatkoztunk az ősi, igaz hitben,
Meg is vert az Isten.

Nem tündöklök képed a zászlón, a pénzen,
Pénzünkön a piszok, zászlónkon a szégyen.
Nincs már rózsafüzér az ekének szarván,
Nincsen ott a hősök kardja markolatján !
Nem is hoz a munka elégedettséget,
S a kard dicsőséget.

Hová lett, hová lett szép virágos kerted ?
Hová az az egykor büszke dicső nemzet ?
Nincs máriás zászló a Kárpátok ormán,
Kivándorlók sirnak az Adria partján.
Átkos pártütésünk megbühödtük hamar,
Nem boldog a magyar.

De most összetörve ismét hozzád térünk,
Nagyasszonyunk Anyánk, oh bocsáss meg nekünk !
Bocsáss meg e népnek, a mely sirva látja,
Hogy a sirba dönti rut elpártolása
És hogy boldogságot máshol nem találhat
Egyedül Tenálad.

Főlesküszünk újra a régi zászlóra,
A feledés porát letöröljük róla,
Kitűzzük újra a hármás bércz fokára,
Aztán odaállunk mindnyájan alája.
S onnan száll harsogva, dörögve az égnek
Az a régi ének.

Az Oltáriszentség és a Szent-Alajos-Társulat.

(Mondotta Porubszky József pápai titkos kamarás, csongrádi plébános 1906. év szept. 24-én
Budapesten az Eucharisztikus értekezleten.)

DI HISSZÜK, törhetetlenül hisszük az Oltáriszentséget. Szemeink áthatalnak az előttünk levő fátyolon, kezeink remegnek, midőn az oltáron Üdvözítőnk testét érintik, ajkaink égnek, midőn a szent communióban odafogadják az édes Isten-embert. Testi szemeinkkel, egyszerű gondola-

tainkkal nem hatolhatunk be a consecrált szent ostya belsejébe, visszatar-
tanak a fennmaradt színek; de ha hitünk szemeivel tekintünk a szent
ostya fehérsége alá, ha az Isten-ember izzó szeretetét nézzük, ezen szere-
tettől megittasodva, áttörjük a leplet, a színeket, melyeket a consecratio
isteni szavai meghagytak a kenyérből; látni fogjuk a szent ostya bensejé-
ben Jézus Krisztus csodálatos életét, isteni és emberi természetének mű-
ködését, elmerülünk ezen szentségi élet szemléletébe, érezni fogjuk ott az
isteni szeretet melegét és megtudjuk, hogy csakis úgy kellett Krisztusnak
megalkotnia az Oltáriszentséget, a mint a kath. egyház tanítja és nem
máskép; de így meg kellett neki alkotnia, ha igaz az, hogy ő Isten-ember,
a mint igaz, ha igaz az, hogy ő az embereket szereti, a mint csakugyan
szereti.

Föladatomhoz képest, a keresztény katolikus ifjakra esnek lelki sze-
meim s fölöttük tartva az Oltáriszentséget, bensőmben látom, hogy annak
kegyelem-fénysugarai az ifjak lelkébe hatolnak s ott termő talajra talál-
nak. Az élet legszebb kora az ifjukor, a napsugaras vidám tavasz. Virág az
ifju, melynek szirmain az élet legszebb illatai ragyognak. Midőn az ifju
kilép a zajos világba, egyuttal belép azon veszélyes korba is, mely leg-
könnyebben enged az ezerféle csábításoknak. A romlott világ, a rossz tár-
saságok csakhamar képesek kirabolni szivéből azon szellemi kincseket,
melyeket a szülői házból, az iskolából és a lelkiatya oldalától hozott
magával.

Oh kedves ifjak! Ki fog benneteket megvédeni a világ áramlataiban?
Nemesen dobogó sziveiteket ki őrzi meg majd az ártatlanságban? A szüz-
tisztaság erénye, melyet az egyházi pályán a sirig, a világi pályán pedig
a szent házasság oltáraig meg kell őriznetek, hogy lesz megőrizve, ha
nincs senki és semmi, a mi képes volna a szórakozni vágyó ifju lelket,
a tüzes érzéseket megzabolázni, nemesen irányítani? Hol van az az erő,
mely állandóvá teszi lelketekben a tisztaság erényét és ennek társait az
alázatosságot, a szerénységet, az önmérsékletet és a felebaráti szeretetet?
És ha letértetek volna az erény utjáról, ki az, ki benneteket fölemel a
posványból és megtisztítja s újra megnemesíti érzelmeiteket? Ki volna
más, mint a szentségi Jézus, mi volna más, mint a szent Eucharisztia,
melyről egy ifju azt mondta nekem: tisztelendő atyám, minden erőlkö-
désem daczára nem birtam tiszta lenni, de azonnal tiszta lettem és az is
maradtam, a mint kezdtem gyakran áldozni.

De hol van a vezércsillag, mely ifjainkat az Oltáriszentséghez
vezesse? Lelkem előtt kibontakozik az angyali ifju, szent Alajos alakja.
Ismerjük életét. Az Oltáriszentség volt életének központja, szívének vonzó
deleje; ebből meritette életszentségét, ezzel üdíté szüz liliomát, ebből
nyert erőt hivatása harcaiban s mennyei gyönyört a győztes harcz után.

A szentmise csodás hallgatása, az Urfelmutatás után történt elragadtatásai, a háromnapos csodás készülése a szent áldozáshoz, elmerülő hálaadása a szent áldozás után, bizonyítják ezt. Az ifjúságot egy rövid és könnyű ut vezet az Oltáriszentséghez, ez a Szent-Alajos-Társulat. Áldva legyenek azon nemes lelkek, melyek ezt létrehozták, azon egyének, melyek ezen társulatot terjesztik.

Célja e társulatnak szent Alajos követése az áhitatban és erényekben.

Tagjainak áhitata elsősorban az Oltáriszentségre irányul. Havi össze-jövedeleiben az igazgató különösen iparkodik megismertetni az egyház tanát az Oltáriszentségről. A tagok alaposan megismerik e Szentséget s megtanulnak melegséggel és élő hittel közeledni a Szentség-házhoz. Jézus szent Szívének, a bold. Szűznek és szent Alajosnak előirt kultusza, mint közvetítők vezetik az Oltáriszentséghez.

Főbb erényei az állapothoz mért szüztisztaság, az alázatosság, a szerénység, az önmérséklet és a felebaráti szeretet.

A tagok kötelmei a szent érem viselése, a bűn alkalmainak kerülése s naponkinti elimádkozása ezen fohászoknak: «Imádtassék végnélkül és áldassék a legméltóságosabb Oltáriszentség. Szelid és alázatos szívű Jézus tedd, hogy szívem a tiedhez hasonló legyen! Szűz Máriának édes szive légy az én menedékem! Szent Alajos, az ifjúság pártfogója, könyörögj érettünk!»

Ajánlja a társulati szabály a tagoknak, hogy lépjenek be valamely ájtatos társulatba, de nem parancsolja. Ajánlja, hogy a husvéti s karácsonyi gyónáson kívül többször is gyónjanak s áldozzanak, különösen szent Alajos ünnepének táján, az Oltáriszentséget látogassák és szentmisét, ha lehetséges, hétköznap is hallgassanak.

Tagjai lehetnek katolikus ifjak és férfiak. Megható szertartás a társulatba való föl vétel.

Az egész társulat élén az országos igazgató áll, kit a hercegprimás, illetve a főkáptalani helynök nevez ki. Helyi igazgatókat a megyés püspök rendel, kik az országos igazgatóval egy szerves egészet képeznek.

Ezekből láthatjuk, hogy a Szent-Alajos-Társulat a katolikus ifjúság Eucharisztikus társulatává válik.

Határozati javaslatom a következő:

Mondja ki az értekezlet: «Kéressenek föl az egyházmegyék főpásztorai, hogy hívják föl a papság figyelmét a Szent-Alajos-Társulatanak terjesztésére, mely hathatós közvetítő eszközül szolgál arra, hogy a katolikus ifjúság, az egyház jövőjének ezen reményei, a szentségi Üdvözítőt megismerje, megszeresse és hitében, erényeiben gyarapodjék!»

INNEN-ONNAN

El Rómába! Az erdélyegyházmegyei oltáregyletek római zarándoklatot rendeznek. Indulás: 1907. husvét harmadik napja. Utirány: Budapest—Fiume—Ancona—Loretto—Assisi—Róma. Vissza: Róma—Ancona—Fiume—Budapest. Árak: I. osztály (a hajón hálólhely) 210 korona. II. osztály (a hajón hálólhely) 160 korona. III. osztály (a hajón hálólhely) 120 korona. III. osztály (a hajón hálólhely nélkül) 110 korona. A jegyek 45 napig érvényesek. Az árakban befoglaltatik Rómában a Sancte-Marthaban 7 napi teljes ellátás. Ha valaki nem Ancona felé akar visszautazni, hanem: Róma—Firenze—Padua—Venetia felé, a többlet: I. osztály 44 korona, II. osztály 27 korona, III. osztály 20 korona. Az ár Budapesttől kiindulva szól. Jelentkezni lehet 1907. február 15-ig ily cím alatt: Soóthy Gyula spiritualis Gyulafelhérvárt, papnövelde. Ide kell küldeni a jelzett összegeket is. Mellékelni kell továbbá egy koronát plakát stb. költségekre. A kérdezősködő levelekhez egy 10 filléres bélyeget kell mellékelni.

Oltáregyesületi ügyek.

A vácsi oltáregyesületi kiállítás. Folyóiratunk legutóbbi számában már megemlékeztünk arról a diszes kiállításról, melyet a vácsi egyházmegyei oltáregylet rendezett azon tárgyakból, melyek két év alatt, a legutóbbi kiállítás ideje óta, beérkeztek. A kiállítás a Karolina-iskola nagyméretű tornatermében volt elhelyezve. A kiállítást megnyitó ünnepségen Galcsék György dr. kanonok, oltáregyleti igazgató üdvözölte szívből jövő szavakkal a Főpásztort, ki az igazgató szavai után a következő szép beszédet intézte a jelenvoltakhoz:

Kedves Fiaim, Hölgyeim és Híveim! Lélekben kísérem a jó Jézust

a Kalvária hegyére és azt olvasom a Szentírásban: *sequebatur autem illum multa turba populi, et mulierum, quae plangebant et lamentabantur eum, — követé pedig őt nagy népsereg sok asszonynyal, kik siránkoznak és kesergének rajta!* Tudjátok, hogy mi tűnik nekem fel? Beszél a Szentírás a népnek, a szegény népnek könyörületéről, holott a nép, a felbujtogatott nép volt az, a mely a «feszítsd meg»-et kiabálta. Igen, de a farizeusoknak és zsidópapoknak nem sikerült ám az egész népet eltántoritaniok. Volt annak a népnek emlékezőtehetsége, tudta, hogy megnyit tett az a Krisztus a néppel. Követé azért őt a nép sokasága, miként a Szentírás mondja, sok asszonynyal. És nem csoda! Hiszen ha van valahol érzület és könyörület, az asszonyi szívből kell azt keresnünk. A Szent-

írás nem beszél tanítványokról, férfiakról, urakról, — csak a népről és az asszonyokról mondja, hogy siránkoznak. Nem hangzik-e ez úgy, mintha szemrehányást kellene tennünk magunknak, hogy mi nem vagyunk ott, a hol az a szegény Krisztus vértől borítva körülnéz, hogy nincs-e, a ki őt megsiratná. Ha egyes tanítványok ott is voltak, de az egész sokaság nem, mert féltek, szégyenkeztek és nem merték Krisztust nyilvánosan követni.

Istenem! ha annyi templomban oly sok romlottság, fogyatékoság van az oltáron a ruhákban és a szerekben, annak mi vagyunk az okai, mert nem akarunk áldozatot hozni könnyörületből Annak, a ki mindenét odaadta érettünk. Pedig az oltárról élünk. Az, a ki nekünk a kenyeret adja s legmeghittebb barátjainak tart, a ki kiküld, hogy tanítsuk a népet, az lakik az oltáron! S mi hidegek lennénk iránta, csak mi nem tudnánk áldozatot hozni?!

Immár kezdem elismerni, hogy mozgolódnak Krisztus tanítványai. Hogy kezdik már a népet buzdítani, hogy tegyenek és legyenek könnyörületesek Krisztus egyháza iránt.

A lateráni egyházban őriznek egy nagy, értékes ereklyét. Mikor Rómában jártam, szerettem volna megtekinteni, de nem láthattam, mert csak fejedelmeknek, hercegeknek mutatják meg, s olyanoknak, kik pártolótagokul lépnek be a lateráni egyház káptalanába. Ez a nagy reliquia egy kendő, melyet Veronika, egy könnyörületes, jóindulatu asszonyi szív

nyújtott az Ur Jézusnak akkor, mikor a Golgotha felé haladt. Megesett a szive, mikor látta az Ur Jézus arczán az aláfutó véres veritéket s látta, hogy nincs mivel letörölnie. Odasietett tehát és átnyújtotta, hogy az édes Üdvözítőnek legyen mibe törülköznie. És az Ur meg is jutalmazta, mivel a kendőn visszatükröződött az Ur Krisztus szent arcza.

És Kedves Hölgyeim, Asszonyaim, Leányaim és Híveim! önök mind egy ilyen Veronikák, ezek a templomi ruhák pedig Veronika kendői, melyekkel kimutatták szeretetüket, odaadásukat és sajnálkozásukat Krisztus iránt, az iránt a Krisztus iránt, ki végtelen szeretetből irántunk nem röstelli minden pillanatban azt a nagy utat az égből a mi oltárainkra.

Hála Istennek, hogy az én kedves Híveim engem megértettek. És bebizonyíthatom, hogy nem a hiuság, nem a feltünési vágy és nem a világi érdekek vezetik őket ezen szent elhatározásukban. Nem! Már kezd a hívek sokasága sirni, könnyörülni a templom szegénységén.

A jó Jézus meg is jegyzi ezt és nem is fogja elfeledni. Mert be van vésve az ilyenek szívébe Krisztus képe s egykoron az ő színe előtt az ő visszatükröződő arczképe lesz az, a mely számukra irgalomért fog könnyörögni.

És most menjetek ki, szóljatok a népnek, mi történt filléreivel, mit teszünk mi itt Vácson Krisztusért. Hadd tudja meg az a nép, mily nagy becsben van itt minden egyes fillér. És végül felemelem kezemet és megáldok min-

denkit: Hölgyeket, Asszonyokat, Leányokat, Papokat, meg az egész népet, a ki csak közreműködik, az Atyának † és Fiunak † és Szentlélek Istennek † nevében. Amen.

A kiállítás alkalmából a központi választmány egy Értesítőt (Értesítő a vácsi központi és egyházmegyei oltáregyesület 1904 szeptember 1-től 1906 augusztus 1-ig terjedő működéséről. Kiadja a központi oltáregyesületi választmány. Budapest. Stephaneum nyomda részvénytársaság. Lapszám: 47.) adott ki, a mely kedvesen beszámol a tisztikarról, választmányról, terjesztőnőkről, a választmányi ülésekről, lelkigyakorlatokról, terjesztőnői ülésekről, énektanításról, szent-ségimádásokról és személyi változásokról. Legmegbecsülhetetlenebb pontja azonban az Értesítőnek az, a mely az oltáregyesületi életet tárgyalja az egyházmegye egyes plébániáin. Ennek a felölelése valóban remek gondolat volt. Az Értesítőt a bevételi és kiadási napló s a kiállított tárgyak statisztikája zárja, a melyből igazán nagy lelki örömmel konstatalhatjuk egynémely áldozatos lélek buzgóságát.

Az Értesítővel egyidejűleg megjelentek a megyés Főpásztor azon Elmélkedései, melyeket husvétkor a hölgyközönséghez tartott a felsővárosi plébániai templomban, melyek akkoron igen nagy hatást értek el. Az Elmélkedések kötetét (lapszám: 92) a Stephaneum nyomda állította ki igazán megnyerő beosztással és külsővel.

*

A győri oltáregyleti kiállítás.
A győri oltáregylet régi szokásához híven az idén is egyházi ruhakiállítást rendezett, a melynek megtekintésére tisztelettel meghívta az érdeklődőket az oltáregylet igazgatósága. A kiállítás október hó 15-én nyílt meg az Orsolyiták nagytermében. A kiállítás megtekinthető volt hétfőtől csütörtökig bezárólag délelőtt 9—12 és délután 2—5 óráig.

Az Erzsébet-Örökimádás-templom tornyának csúcsát ékesítő kereszt-rózsát október 11-én áldotta meg Kántor Károly apát-plébános ur. Az Erzsébet-Örökimádás-Templom külsejével már teljesen elkészültek.

*

Adományok az Erzsébet-Örökimádás-Templomra. Özv. Fok Albertné (Jobbágyi) 200 koronát adott az Örökimádás templomára. További adományok: özv. Brauch Károlyné 4 korona, Hirschkovits Károly 12 korona, N. N. 20 korona, Juhász Mária 3 korona, N. N. 1 korona, N. N. 30 fillér, özv. Thassy Istvánné 10 korona, N. N. 1 korona 50 fillér, Lőrincz Apollónia 20 fillér, összesen 16 fillér Tarnaméráról Blahó Regina által, Vágó Vilma egy aranygyűrűt.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai 1905-ben: Ferencz Fűzes Teréz Hevesaranyos, Farkas Erzsébet Hevescsehi, Boros Klára Hevesaranyos, Bartyik Kmety Kata Bozók, Csuha Rozália Hevescsehi, Krizsán Ambrosia Anna, Szedmák Mihály Hont-Bozók, Szücs Katalin Szucs, Hornyák Anna Héreg.

Szerkesztő: Dr. Breyer István.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály kiskunmajsai plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 3 korona.

Félévre csak 1 kor 50 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Kiskunmajsán.

A ki hér, lap mutatványszámot ingyen.

Sokszorosan
kitüntetve ■

RÓTH MIKSA

cs. és kir. udvari üvegfestő

Budapest, VIII., Kender-u. 22. és 24. sz.

Mindennemü **üvegfestmények** a legegyszerűbbtől a leg-
gazdagabb kivitelig. Diszes **üvegmozaik-munkák**
velencei modorban.

Sokszorosan
kitüntetve ■

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

==== *Templom- és kápolna-berendezések.* ====

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebbi
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fkg és Klotild fkgasszony ö cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

==== *Alapított 1863-ik évben.* ====

~~~~~ Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás. ~~~~~

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímezésekben, valamint hímezett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

